

LIBERDADE

SERŽIO GODINJO

SLOBODA

Pesme od 1971. do 2014.

PODE ALGUÉM SER QUEM NÃO É

Senhora de preto
diga o que lhe dói
é dor ou saudade
que o peito lhe rói
o que tem, o que foi
o que dói no peito?
é que o meu homem partiu

Disse-me na praia
frente ao paredão
"tira a tua saia
dá-me a tua mão
o teu corpo, o teu mar
teu andar, teu passo
que vai sobre as ondas, vem"

Pode alguém ser quem não é?
Pode alguém ser quem não é?
Pode alguém ser quem não é?

Seja um bom agoiro
ou seja um mau presságio
sonhei com o choro
de alguém num naufrágio
não tenho confiança
já cansa este esperar
por uma carta em vão

"Por cá me governo"
escreveu-me então
"aqui é quase Inverno
aí quase Verão

MOŽE LI NEKO BITI ONO ŠTO NIJE

Gospođo u crnom
šta vas to boli
neka rana ili žud
šta vam para grud
šta je bilo, šta se zbilo
šta vas je ucvelilo?
moj čovek je otisao

Reče mi na žalu
kad me satera u kraj
“skini svoju halju
ruku mi svoju daj,
svoje telo, svoje more
svoj korak, hod
koji gazi val, hajde”

Može li neko biti ono što nije?
Može li neko biti ono što nije?
Može li neko biti ono što nije?

Da li to na dobro sluti
ili je loša vest neka
u snu sam mogla plač čuti
čoveka koji se davi
izgubila sam nadu svaku
izmorilo me da zalud čekam
da mi se bar pismom javi

„Ovde sam se snašao“
napisa najzad tada
„sad će zima kod nas
a tu tek letu je čas

mês d'Abril, águas mil
no Brasil também tem
noites de são joão e mar".

Pode alguém ser quem não é?
Pode alguém ser quem não é?
Pode alguém ser quem não é?

Estranho no ventre
ser doutro lugar
tão confusamente
ver desmuronar
um a um, sonhos sãos, tuas mãos
passando da alegria ao desamor

Pode alguém ser livre
se outro alguém não é
a algema dum outro
serve-me no pé
nestas mãos, sonhos vãos
pesadelos, diz-me:

Pode alguém ser quem não é?
Pode alguém ser quem não é?
Pode alguém ser quem não é?
Pode alguém ser quem não é?

Sérgio Godinho

april mesec, kiša pada
i u Brazilu slave do zore
noći jovanjske i more“.

Može li neko biti ono što nije?
Može li neko biti ono što nije?
Može li neko biti ono što nije?

Čudan je osećaj u nutrini
da si sam sebi stran
da bunovno gledaš
kako se kruni
san po san, a tvoj dlan
radost pretvara u zgasli žar

Može li neko biti slobodan
ako onaj drugi nije
tuđi okovi
po mojoj su meri
stežu mi ruke, snove prazne
košmare, reci mi:

Može li neko biti ono što nije?
Može li neko biti ono što nije?
Može li neko biti ono što nije?
Može li neko biti ono što nije?

Prepev Jasmina Nešković i Jovan Tatić

DIAS ÚTEIS

Dias úteis
às vezes pretextos fúteis
pra encontrar felicidades
no percurso de um só dia

Dias úteis
são tão frágeis, as verdades
que se rompem com a aurora
quem as não remendaria?

Dias úteis
mesmo se a dor nos fizer frente
a alegria é de repente
transparente
quem a não receberia?

Mesmo por pretextos fúteis
a alegria é o que nos torna
os dias úteis

Dias raros
aqueles que por amparos
do bom senso e da imprudência
fazem os prazeres do dia

Dias raros
como os ares, rarefeitos
amores mais do que perfeitos
quem os recomendaria?

KORISNI DANI

Korisni¹ dani
katkad tričave pobude
da se dražju ispuni
putanja pukog dana

Korisni dani
istine su tako tanane
da se zorom raskrzaju,
ko se neće latiti konca?

Korisni dani
čak i kad nas bol svlada
radost, iznenadna,
bistra,
ko će je odbiti?

Nek je i iz tričavih pobuda,
radost nam čini
dane korisnim

Dragoceni su oni dani
kada nam razum i ludilo
ruku pod ruku
prirede užitak

Dragoceni su oni dani
što se poput vazduha rasplinu
ljubavi više no savršene,
ko će reći da su zgodne?

¹ Igra reči: na portugalskom jeziku izraz „koristan dan“ označava radni dan, odnosno dane u nedelji ne računajući vikend.

Dias raros
em que os mais dados às rotinas
ouvem sinos, seguem sinas
cristalinas
quem as não perseguiaria?

Por motivos talvez claros
o prazer é o que nos torna
os dias raros

Por pretextos talvez fúteis
a alegria é o que nos torna
os dias úteis

Por motivos talvez claros
o prazer é o que nos torna
os dias raros

Por pretextos talvez fúteis
por motivos talvez claros

Sérgio Godinho

Dragoceni su oni dani
kad ljudi skloni navikama
čuju zvona, prate zvezde,
kristalne,
ko ih ne bi sledio?

Iz razloga katkad jasnih
užitak nam čini
dane dragocenim

Iz pobuda katkad tričavih
radost nam čini
dane korisnim

Iz razloga katkad jasnih
užitak nam čini
dane dragocenim

Iz pobuda katkad tričavih
iz razloga katkad jasnih

Prepev Tamina Šop

O PRIMEIRO GOMO DA TANGERINA

Todos vieram
ver a menina
ao primeiro gomo da tangerina
menina atenta
não experimenta
sem primeiro
saber do cheiro
o sabor nos lábios
gestos sábios

Fruta esquisita
menina aflita
ao primeiro gomo da tangerina
amarga e doce
como se fosse
essa hora
em que chora
e depois dobra o riso
e assim faz seu juízo

Sumo na vida
é o que eu te desejo
rumo na vida
um beijo um beijo

PRVA KRIŠKA MANDARINE

Došli su svi
malenu da vide
sa prvom kriškom mandarine
obazriva malena
neće da proba
dok prvo
ne omiriše,
ukus na usnama
nauk veštine

Voćka čudnovata
malena zatečena
prvom kriškom mandarine
gorke i slatke
kao da će
baš tad
briznuti u suze
ali ipak je osmeh ozari
i tako sama odluči

Soka života
eto šta ti želim
kompass u životu
poljubac poljubac

Ah, que se lembre
sempre a menina
do primeiro gomo da tangerina
p'la vida dentro
é esse o centro
da parcela da vitamina
que a faz crescer sempre menina

A terra é grande
é pequenina
do tamanho apenas da tangerina
quem mata e morre
nunca percorre
os caminhos do que há de melhor
nesse sumo
a vida, gomo a gomo

Sumo na vida
é o que eu te desejo
rumo na vida

um beijo
um beijo

Sérgio Godinho

Ah, neka malena
zauvek pamti
prvu krišku mandarine
kroz čitav život
neka bude središte
ova jedrina
od koje raste, uvek malena

Zemlja je velika
i majušna
ne veća od mandarine
ko ubija i mre
nikad ne krene
stazama najboljeg
u ovom soku
život, kriška po kriška

Sok života
eto šta ti želim
kompas u životu

poljubac
poljubac

Prepev Tamina Šop

BALADA DA RITA

Disseram-me um dia, Rita (põe-te em guarda)
aviso-te, a vida é dura (põe-te em guarda)
cerrar os dois punhos e andou (põe-te em guarda)
eu disse adeus à desdita
e lancei mãos à aventura
e ainda aqui está quem falou

Galguei caminhos de ferro (põe-te em guarda)
pamilhei ruas à fome (põe-te em guarda)
dormi em bancos à chuva (põe-te em guarda)
e a solidão não erro
se ao chamá-la, o seu nome
me vai que nem uma luva

Andei com homens de faca (põe-te em guarda)
vivi com homens safados (põe-te em guarda)
morei com homens de briga (põe-te em guarda)
uns acabaram de maca
e outros ainda mais deitados
o coveiro que o diga

O coveiro que o diga
quantas vezes se apoiou na enxada
e o coração que o conte
quantas vezes já bateu p'ra nada

O coveiro que o diga
quantas vezes se apoiou na enxada
e o coração que o conte
quantas vezes já bateu p'ra nada

BALADA O RITI

Rekoše mi jednog dana, Rita (pamet u glavu)
surov je život, da znaš (pamet u glavu)
stisni pesnice i kreni (pamet u glavu)
okrenuh leđa nesreći
predadoh se pustolovini
i evo još me ima

Mnoge sam pruge prelazila (pamet u glavu)
gladnim ulicama tumarala (pamet u glavu)
po kiši na klupama spavala (pamet u glavu)
samoća me nikad nije izdala
kad god bih je prizvala
išla je za mnom kao verna pratilja

Vukla sam se s ubicama (pamet u glavu)
živela s propalicama (pamet u glavu)
delila hleb s kavгадžijama (pamet u glavu)
neki su završili na nosilima
a drugi u mrtvačkim sanducima
pitajte grobara

Pitajte grobara
koliko se puta lopate latio
a srce neka kaže
koliko je puta zalud patilo

Pitajte grobara
koliko se puta lopate latio
a srce neka kaže
koliko je puta zalud patilo

E um dia de tanto andar (põe-te em guarda)
eu vi-me exausta e exangue (põe-te em guarda)
entre um berço e um caixão (põe-te em guarda)
mas quem tratou de me amar
soube estancar o meu sangue
e soube erguer-me do chão

Veio a fama e veio a glória (põe-te em guarda)
passaram-me de ombro em ombro (põe-te em guarda)
encheram-me de flores o quarto (põe-te em guarda)
mas é sempre a mesma história
depois do primeiro assombro
logo o corpo fica farto

Andei com homens de faca (põe-te em guarda)
vivi com homens safados (põe-te em guarda)
morei com homens de briga (põe-te em guarda)
uns acabaram de maca
e outros ainda mais deitados
o coveiro que o diga

O coveiro que o diga
quantas vezes se apoiou na enxada
e o coração que o conte
quantas vezes já bateu p'ra nada

Sérgio Godinho

A jednog dana, od toliko lutanja (pamet u glavu)
od kolevke pa do groba (pamet u glavu)
nađoh se bez snage, iscrpljena (pamet u glavu)
ali kad god bi mi neko ljubav ponudio
novu snagu bi mi ulio
i sa dna me podigao

Stekla sam glas i slavu (pamet u glavu)
nosili su me na rukama (pamet u glavu)
zasipali me cvećem (pamet u glavu)
ali uvek se ponavlja priča stara
posle prvog ushićenja
brzo dođe do zasićenja

Vukla sam se s ubicama (pamet u glavu)
živila s propalicama (pamet u glavu)
delila hleb s kavгадžijama (pamet u glavu)
neki su završili na nosilima
a drugi u mrtvačkim sanducima
pitajte grobara

Pitajte grobara
koliko se puta lopate latio
a srce neka kaže
koliko je puta zalud patilo

Prepev Jasmina Nešković i Jovan Tatić

LIBERDADE

Viemos com o peso do passado e da semente
esperar tantos anos torna tudo mais urgente
e a sede de uma espera só se estanca na torrente
e a sede de uma espera só se estanca na torrente

Vivemos tantos anos a falar pela calada
só se pode querer tudo quando não se teve nada
só quer a vida cheia quem teve a vida parada
só quer a vida cheia quem teve a vida parada

Ah só há liberdade a sério quando houver
A paz, O pão
Habitação
Saúde, Educação
Só há liberdade a sério quando houver
liberdade de mudar e decidir
quando pertencer ao povo o que o povo produzir
quando pertencer ao povo o que o povo produzir

Sérgio Godinho

SLOBODA

Došli smo pod teretom prošlosti i porekla
sve postaje hitnije kad se predugo čeka
a žeđ čekanja utoliće samo bujica
a žeđ čekanja utoliće samo bujica

Predugo smo živeli u strahu da će nas čuti
samo onaj ko nema ništa može sve poželeti
samo onaj kom je život prazan želi da ga ispunji
samo onaj kom je život prazan želi da ga ispunji

Aj prava sloboda je tek kad imaš
Mir, Hleb
Dom
Zdravlje, Školu
Prava sloboda je tek kad imaš
slobodu da menjaš i odlučuješ
kad narodu pripadne ono što stvori
kad narodu pripadne ono što stvori

Prepev Maja Španjević Kešelj

FOTOS DO FOGO

Chega-te a mim
mais perto da lareira
vou-te contar
a história verdadeira

A guerra deu na tv
foi na retrospectiva
corpo dormente em carne viva
revi p'ra mim o cheiro aceso
dos sítios tão remotos
e do corpo ilesos
vou-te mostrar as fotos
olha o meu corpo ilesos

Olha esta foto, eu aqui
era novo e inocente
"às suas ordens, meu tenente!"
e assim me vi no breu do mato
altivo e folgazão
ou para ser mais exacto
saudoso de outro chão
não se vê no retrato

Chega-te a mim
mais perto da lareira
vou-te contar
a história verdadeira

Nesta outra foto, é manhã
olha o nosso sorriso
noite acabou sem ser preciso
sair dos sonhos de outras camas

SLIKE VATRE

Priđi mi bliže
ovde do ognjišta
hoću da ti ispričam
jednu priču iz života

Na televiziji prikazuju rat
nekakva retrospektiva
usnulo telo u živoj ploti
vratиše mi se mirisi
dalekih krajeva
i tela neozleđenog
pokazaću ti slike
vidi moje telo neozleđeno

Vidi ovu sliku, evo me tu
bio sam mlad i bezazlen
„služim narodu, druže poručniče“
i tako se nađoh do grla u blatu
ponosit i pun sebe
Ili tačnije rečeno
željan neke druge grude
to se na slici ne vidi

Priđi mi bliže
ovde do ognjišta
hoću da ti ispričam
jednu priču iz života

Na ovoj drugoj slici već je dan
pogledaj kako sam nasmejan
te noći nam niko
nije prekinuo san

para empunhar o cospe-fogo e o lança-chamas
estás são e salvo e logo
"viver é bom", proclamas

Eu nesta, não fiquei bem
estou a olhar para o lado
tinham-me dito: eh soldado!
É dia de incendiar aldeias
baralha e volta a dar
o que tiveres de ideias
e tudo o que arder, queimar!
No fogo assim te estreias

Chega-te a mim
mais perto da lareira
vou-te contar
a história verdadeira

Nesta outra foto, não vou
dar descanso aos teus olhos
não se distinguem os detalhes
mas nota o meu olhar, cintila
atrás da cor do sangue
vou seguindo em fila
e atrás da cor do sangue
soldado não vacila

O meu baptismo de fogo
não se vê nestas fotos
tudo tremeu e os terremotos
costumam desfocar as formas
matamos, chacinamos
violamos, oh, mas
será que não violamos
as ordens e as normas?

Da bismo zgrabili minobacače i bacače plamena
dovoljno je da si zdrav i prav
pa da klikneš „lepo je živeti“

Na ovoj nisam ispao dobro
gledam u stranu
rekli su mi: slušaj borac!
Danas je dan za paljenje sela
prži, pali, sve što vidiš
i što ti se prohte
pa onda iznova opet
Tako ćeš se u vatri okušati

Priđi mi bliže
ovde do ognjišta
hoću da ti ispričam
jednu priču iz života

A ova ovde slika neće ti
odmoriti pogled
ne razaznaje se sve najbolje
ali vidi moj pogled, sjaji
sledeći trag krvi
hodam u stroju
a kad sledi krvavi trag
vojnik se ne koleba

Mojeg vatrenog krštenja
na ovim slikama nema
sve se treslo a zemljotresi
obično zamute oblike
ubijamo, koljemo
silujemo, ah, ali
zar na silu ne kršimo
lipravila i norme?

Chega-te a mim
mais perto da lareira
vou-te contar
a história verdadeira

Álbum das fotos fechado
volto a ser quem não era
como a memória, a primavera
rebenta em flores impensadas
num livro as amassamos
logo após cortadas
já foi há muitos anos
e ainda as mãos geladas
Chega-te a mim
mais perto da lareira
vou-te contar
a história verdadeira
quando a recordo
sei que quase logo acordo
a morte dorme parada
nessa morada

Sérgio Godinho

Priđi mi bliže
ovde do ognjišta
hoću da ti ispričam
jednu priču iz života

Zatvoren je album sa slikama
ponovo sam onaj koji nisam bio
kao pamćenje, proleće
buja bajnim cvetovima
u knjigama ih presujemo
čim ih uberemo
davno to beše
a ruke nam još hladne
priđi mi bliže
ovde do ognjišta
hoću da ti ispričam
jednu priču iz života
kada je se setim
znam da će se uskoro probuditi
smrt mirno spava
u ovom boravištu

Prepev Jasmina Nešković i Jovan Tatić

LISBOA QUE AMANHECE

Cansados vão os corpos para casa
dos ritmos imitados doutra dança
a noite finge ser
ainda uma criança de olhos na lua
com a sua
cegueira da razão e do desejo

A noite é cega, as sombras de Lisboa
são da cidade branca a escura face
Lisboa é mãe solteira
amou como se fosse a mais indefesa
princesa
que as trevas algum dia coroaram

Não sei se dura sempre esse teu beijo
ou apenas o que resta desta noite
o vento, enfim, parou
já mal o vejo
por sobre o Tejo
e já tudo pode ser
tudo aquilo que parece
na Lisboa que amanhece

O Tejo que reflecte o dia à solta
à noite é prisioneiro dos olhares
ao Cais dos Miradoiros
vão chegando dos bares os navegantes
amantes
das teias que o amor e o fumo tecem

LISABON SE BUDI

Umorna tela vuku se ka kući
oponašaju ritam nekog drugog plesa
noć se pretvara
da je još budna, zasenjena mesečinom
svojim
slepilom razuma i žudnje

Noć je slepa, senke Lisabona
su senke belog grada tamnog lica
Lisabon je samohrana majka
koja je volela kao nezaštićena
princeza
koju je tmina jednom krunisala

Da li će ovaj tvoj poljubac zauvek trajati
ili samo dok ne prođe noć
vetar je napokon stao
više ga i ne vidim
iznad Teža
i svaki privid
postaje stvarnost
u Lisabonu koji se budi

Dan se slobodno u Težu ogleda
noću je zatočenik pogleda
na kej Vidikovac
pristižu iz kafana moreplovci
ljubavnici
uhvaćeni u mrežu ljubavi i dima

E o Necas que julgou que era cantora
que as dádivas da noite são eternas
mal chega a madrugada
tem que rapar as pernas para que o dia
não traia
Dietriches que não foram nem Marlénes

Em sonhos, é sabido, não se morre
aliás essa é a única vantagem
de após o vão trabalho
o povo ir de viagem ao sono fundo
fecundo
em glórias e terrores e aventuras

E ai de quem acorda estremunhado
espreitando pela fresta a ver se é dia
a esse as ansiedades
ditam sentenças friamente ao ouvido
ruído
que a noite, a seu costume, transfigura

Não sei se dura sempre esse teu beijo
ou apenas o que resta desta noite
o vento, enfim, parou
já mal o vejo
por sobre o Tejo
e já tudo pode ser
tudo aquilo que parece
na Lisboa que amanhece

Sérgio Godinho

I neki što je umislio da peva kao žena
i umislio da su darovi noći večni
čim pukne zora
mora da brije noge da dan
ne izda
Ditrihe koji nisu bili čak ni Marlene

U snovima, zna se, ne umire se nikad
zapravo to je jedina prednost
da posle zaludnog rada
narod u duboki san pada
obilat
slavom, užasom i pustolovinama

I teško onom ko se bunovan budi
i viri da vidi da li je već dan
njemu uzbuđenja
hladno šapuću na uvo
reči
da se noć, po običaju, preobražava

Da li će ovaj tvoj poljubac zauvek trajati
ili samo dok ne prođe noć
vetar je napokon stao
više ga i ne vidim
iznad Teže
i svaki privid
postaje stvarnost
u Lisabonu koji se budi

Prepev Jasmina Nešković i Jovan Tatić

ESPALHEM A NOTÍCIA

Espalhem a notícia
do mistério da delícia
desse ventre
Espalhem a notícia do que é quente
e se parece
com o que é firme e com o que é vago
esse ventre que eu afago
que eu bebia de um só trago
se pudesse

Divulguem o encanto
do ventre de que canto
que hoje toco
a pele onde à tardinha desemboco
tão cansado
esse ventre vagabundo
que foi rente e foi fecundo
que eu bebia até ao fundo
saciado

Eu fui ao fim do mundo
eu vou ao fundo de mim
vou ao fundo do mar
vou ao fundo do mar
no corpo de uma mulher
vou ao fundo do mar
no corpo de uma mulher bonita

A terra tremeu ontem
não mais do que anteontem
pressenti-o

RAZGLASITE NA SVE STRANE

Razglasite na sve strane
lepote slatke tajne
ovih bedara
Razglasite na sve strane kako su topla
i kako su katkad
čvrsta a katkad gipka
ova bedra koja milujem
i koja bih ispio u jednom mahu
samo da mogu

Pričajte o draži
bedara o kojima pevam
koja danas diram
o koži na kojoj u smiraj
premoren počivam
ta neuhvatljiva bedra
uz koja sam priljubljen, plodna
koja sam ispijao do dna
da utolim žudnju

Otišao sam do kraja sveta
istražujem svoje granice
spuštam se na dno mora
spuštam se na dno mora
po telu jedne žene
spuštam se na dno mora
po telu jedne lepe žene

Zemlja je juče drhtala
kao i prethodnog dana
predosetio sam to

O ventre de que falo como um rio
transbordou
e o tremor que anunciava
era fogo e era lava
era a terra que abalava
no que sou

Depois de entre os escombros
ergueram-se dois ombros
num murmúrio
e o sol, como é costume, foi augúrio
de bonança
sãos e salvos, felizmente
e como o riso vem ao ventre
assim veio de repente
uma criança

Eu fui ao fim do mundo
[...]

Falei-vos desse ventre
quem quiser que acrescente
da sua lavra
que a bom entendedor meia palavra
basta, é só
adivinar o que há mais
os segredos dos locais
que no fundo são iguais
em todos nós

Eu fui ao fim do mundo
[...]

Sérgio Godinho

Bedra iz moje priče izlila su se kao reka
a njihov je drhtaj nagoveštavao
erupciju vulkana
zemlja se tresla
u mojoj nutrini

Zatim se iz ruševina
podigoše dva ramena
uz blagi šum
a sunce, kao i uvek, najavilo je
bonancu
izvukli smo se srećno iz brodoloma
i kako smeh zagolica stomak
tako se najednom
stvori dete

Otišao sam do kraja sveta
[...]

Ispričah vam o bedrima priču
a ko hoće neka doda
svoju iz iskustva
jer se znalci razumeju
i upola reči, samo
treba pogoditi
tajne mesta
koja su u suštini jednaka
kod sviju nas

Otišao sam do kraja sveta
[...]

Prepev Jasmina Nešković i Jovan Tatić

DANCEMOS NO MUNDO

Isto é como tudo
não há-de ser nada
a minha namorada
é tudo que eu queira
mas vive para lá da fronteira

Separam-nos cordas
separam-nos credos
e creio que medos
e creio que leis
nos colam à pele papéis

Tratados, acordos
são pântanos, lodos

Pisemos a pista
é bom que se insista
dancemos no mundo

Eu só queria dançar contigo
sem corpo visível
dançar como amigo
se fosse possível
dois pares de sapatos
levantando o pó
dançar como amigo só

Por ódio passado
(que seja maldito)
amor favorito
não tem importância
se for é de circunstância

PLEŠIMO SVETOM

Priča kao i druge sve
nije to ništa
moja je draga
sva moja želja
ali nas granica deli

Dele nas ograde
dele nas ubeđenja
mislim da nam strahovi
i mislim da nam zakoni
vezuju ruke

Sporazumi, savezi
te kaljuge, parlozi

Izađimo na podijum
važno je da se čuje
zaplešimo svetom

Ja bih tek da plešem sa tobom
sa nevidljivim telom
tek da plešem, kao drug
zašto da ne
dva para cipela
što podižu prašinu
da plešem, kao drug tek

Zbog minule mržnje
(nek ide do vraga)
ljubav tako draga
nije važna
ako se i desi, ona je slučajna

Separam-nos crimes
separam-nos cores
a noite é de horrores
quem disse que é lindo
o sol-posto de um dia findo

Sozinho adormeço
e em teu corpo apareço
Pisemos a pista
é bom que se insista
dancemos no mundo

Eu só queria dançar contigo
sem corpo visível
dançar como amigo
se fosse possível
dois pares de sapatos
levantando o pó
dançar como amigo só

Em passos tão simples
trocar endereços
num mundo de acessos
ar onde sufocas
lugar de supostas trocas

Separam-nos facas
separam-nos fatwas
pai-nossos e datas
e excomunhões
acondicionando paixões

Dele nas zločini
dele nas boje
užasi nadiru noću
a ko kaže da je divan
smiraj dana na izmaku

U san tonem sâm
i u tvom telu izranjam
Izađimo na podijum
važno je da se čuje
zaplešimo svetom

Ja bih tek da plešem sa tobom
sa nevidljivim telom
tek da plešem, kao drug
zašto da ne
dva para cipela
što podižu prašinu
da plešem, kao drug tek

Koraci su prosti
razmena adresa
u svetu dometa
vazduh što te guši
mesto tobožnjih susreta

Dele nas noževi
dele nas fatve
datumi i oče-naši
anateme
sputavaju strasti

Acenda-se a tua
luz na minha rua
Pisemos a pista
é bom que se insista
dancemos no mundo

Eu só queria dançar contigo
sem corpo visível
dançar como amigo
se fosse possível
dois pares de sapatos
levantando o pó
dançar como amigo só

Sérgio Godinho

Nek tvoje svetlo
obasja moju ulicu
Izađimo na podijum
važno je da se čuje
zaplešimo svetom

Ja bih tek da plešem sa tobom
sa nevidljivim telom
tek da plešem, kao drug
zašto da ne
dva para cipela
što podižu prašinu
da plešem, kao drug tek

Prepev Tamina Šop

COM UM BRILHOZINHO NOS OLHOS

Com um brilhozinho nos olhos
e a saia rodada
escancaraste a porta do bar
trazias o cabelo aos ombros
passeando de cá para lá
como as ondas do mar
conheço tão bem esses olhos
e nunca me enganam
o que é que aconteceu diz lá
é que hoje fiz um amigo
e coisa mais preciosa no mundo não há
é que hoje fiz um amigo
e coisa mais preciosa no mundo não há

Com um brilhozinho nos olhos
metemos o carro
muito à frente muito à frente dos bois
ou seja fizemos promessas
trocámos retratos
traçámos projectos a dois
trocámos de roupa trocámos de corpo
trocámos de beijos tão bom é tão bom
e com um brilhozinho nos olhos
tocámos guitarras
pelo menos a julgar pelo som
e com um brilhozinho nos olhos
tocámos guitarras
pelo menos a julgar pelo som

E o que é que foi que ele disse?
E o que é que foi que ele disse?
Hoje soube-me a pouco

SA ISKROM U OČIMA

Sa iskrom u očima
i zvonastom suknjom
ušla si u bar
raspuštena kosa ti je
igrala po leđima
poput talasa na moru
znam dobro te oči
ne mogu me prevariti
šta se desilo, hajde reci
danasm sam stekla prijatelja
ima li na svetu čega vrednijeg
danasm sam stekla prijatelja
ima li na svetu čega vrednijeg

Sa iskrom u očima
dali smo se u trk
trčali smo pred rudo
zakleli smo se
razmenili fotografije
planirali život udvoje
razmenili smo odeću, razmenili tela
razmenili poljupce najslađe
i sa iskrom u očima
zasvirali gitare
reklo bi se po zvuku
i sa iskrom u očima
zasvirali gitare
reklo bi se po zvuku

A šta je on rekao?
A šta je on rekao?
Danas mi je bilo malo

Hoje soube-me a pouco
Passa aí mais um bocadinho
que estou quase a ficar louco
Hoje soube-me a tanto
Hoje soube-me a tanto
Hoje soube-me a tanto
Hoje soube-me a tanto
Portanto
Hoje soube-me a pouco

Com um brilhozinho nos olhos
corremos os estores
pusemos a rádio no on
acendemos a já costumeira
velinha de igreja
pusemos no off o telefone
e olha não dá para contar
mas sei que tu sabes
daquilo que sabes que eu sei
e com um brilhozinho nos olhos
ficámos parados
depois do que não te contei
e com um brilhozinho nos olhos
ficámos parados
depois do que não te contei

Com um brilhozinho nos olhos
dissemos sei lá
tudo o que nos passou pela tola

Danas mi je bilo malo
Zadrži se ovde još koji tren
mislim da gubim razum
Danas mi je bilo mnogo
Dakle
Danas mi je bilo malo

Sa iskrom u očima
navukli smo zavese
stavili radio na on
upalili već poslovičnu
crkvenu sveću
stavili telefon na off
znaj, ne mogu ti reći
ali znam da znaš
ono što znaš da znam
i sa iskrom u očima
smo se ukipili
posle onog što ti nisam rekla
i sa iskrom u očima
smo se ukipili
posle onog što ti nisam rekla

Sa iskrom u očima
rekli smo ne znam šta
sve što nam je sinulo

do estilo: és o *number one*
dou-te vinte valores
és um treze no totobola
e às duas por três
bebemos um copo
fizemos o quatro e pintámos o sete
e com um brilhozinho nos olhos
ficámos imóveis
a dar uma de tête a tête
e com um brilhozinho nos olhos
ficámos imóveis
a dar uma de tête a tête

E o que é que foi que ele disse?
E o que é que foi que ele disse?
Hoje soube-me a pouco
Passa aí mais um bocadinho
que estou quase a ficar louco
Hoje soube-me a tanto
Hoje soube-me a tanto
Hoje soube-me a tanto
Hoje soube-me a tanto
Portanto
Hoje soube-me a pouco

E com um brilhozinho nos olhos
tentámos saber
para lá do que muito se amou

kao: ti si *number one*
čista desetka
sedmica na lotou
i, ni pet ni šest,
iskapili smo čaše
i stigli do sedam
i sa iskrom u očima
ostali nepomični
tet-a-tet
i sa iskrom u očima
ostali nepomični
tet-a-tet

A šta je on rekao?
A šta je on rekao?
Danas mi je bilo malo
zadrži se ovde još koji tren
Mislim da gubim razum
Danas mi je bilo mnogo
Dakle
Danas mi je bilo malo

Sa iskrom u očima
pokušali smo da prozremo
kroz toliko ljubavi

quem éramos nós
quem queríamos ser
e quais as esperanças
que a vida roubou
e olhei-o de longe
e mirei-o de perto
que quem não vê caras
não vê corações
e com um brilhozinho nos olhos
guardei um amigo
que é coisa que vale milhões
e com um brilhozinho nos olhos
guardei um amigo
que é coisa que vale milhões

E o que é que foi que ele disse?
E o que é que foi que ele disse?
Hoje soube-me a pouco
Passa aí mais um bocadinho
que estou quase a ficar louco
Hoje soube-me a tanto
Hoje soube-me a tanto
Hoje soube-me a tanto
Hoje soube-me a tanto
Portanto
Hoje soube-me a pouco

Sérgio Godinho

šta smo bili
šta smo hteli biti
i koje nam je nade
život ukrao
i pogledala sam ga izdaleka
i sagledala sam ga izbliza
jer ko ne gleda lice
ne vidi ni srce
i sa iskrom u očima
zadržala sam prijatelja
nema većeg blaga od ovog
i sa iskrom u očima
zadržala sam prijatelja
nema većeg blaga od ovog

A šta je on rekao?
A šta je on rekao?
Danas mi je bilo malo
Zadrži se ovde još koji tren
mislim da gubim razum
Danas mi je bilo mnogo
Dakle
Danas mi je bilo malo

Prepev Tamina Šop

QUATRO QUADRAS SOLTAS

Eu vi quatro quadras soltas
à solta lá numa herdade
amarrei-as com uma corda
e carreguei-as para cidade

Cheguei com elas a um largo
e logo ao largo se puseram
foram ter com a família
e com os amigos que ainda o eram

Viram fados, viram viras
viram canções de revolta
e encontraram bons amigos
em mais que uma quadra solta

Uma viu um livro chamado
"Este livro que vos deixo"
e reviu velhas amizades
eram quadras do Aleixo:

Ó i ó ai, há já menos quem se encolha
Ó i ó ai, muita gente fala e canta
Ó i ó ai, já se vai soltando a rolha
Que nos tapava a garganta

Ora bem, tinha marcado
encontro com as quadras soltas
pois sim, fiquei pendurado
como um tolo ali às voltas

ČETIRI RASPUŠTENA KADRILA

Našao sam četiri kadrila
raštrkana na salašu
vezao sam ih kanapom
i odvukao u grad

Dovedoh ih na neki trg
i odmah su se razišli
neko da obiđe familiju
a neko prijatelja

Pređoše u fado i u viraš
u protestne pesme
i nađoše dobro društvo
ne samo među svojima

Jedna vide knjigu znanu
koja nam je ostavljena
i obnovi drugarstva stara
sa Alešovim kadrilima:

Oj li olaj, sve se manje ljudi stidi
Oj li olaj, sada već svi pevaju
Oj li olaj, više nema knedle
Koja nam je stajala u grlu

E baš jesam, zakazao
da se vidim s četiri kadrila
jer sam se kao luda neka
vrteo tamo u krug

Chegou uma e disse: Andei
a cumprimentar parentes
e eu aqui a enxotar moscas
vocês são mesmo indecentes

Respondeu-me: ó patrãozinho
desculpe lá essa seca
estive a beber um copito
com uma quadra do Zeca:

Ó i ó ai, disse-me um dia um careca
Ó i ó ai, quando uma cobra tem sede
Ó i ó ai, corta-lhe logo a cabeça
Encosta-a bem à parede

Das restantes quadras soltas
não tinha sequer notícia
dirigi-me a uma esquadra
e descrevi-as a um polícia

Respondeu-me: com efeito
nós temos aqui retida
uma quadra sem papéis
que encontramos na má vida

Diz que é uma quadra oral
sem identificação
que uma quadra popular
não precisa de cartão

Se diz que pertence ao povo
o povo que venha cá
que eu quero ver a licença
o registo e o alvará:

Došao jedan pa mi reče:
Išao sam da pozdravim rodbinu
a ja ovde jurim ale
vi ste stvarno svi budale

A on će na to: gazda
izvini što nema šta da se cugne
bio sam na čašici
sa Zekinim kadrilom

Oj li olaj, reče mi jedan čelavko
Oj li olaj, kad je zmija žedna
Oj li olaj, odmah joj odseci glavu
I priteraj je uza zid

Od drugih kadrila
nisam imao ni vesti
otišao sam u stanicu
i opisao ih jednom panduru

Odgovori mi: zaista
imamo ovde u pritvoru
jedan kadril bez papira
našli smo ga kako skita

Kaže da je usmeni kadril
bez imena i prezimena
jer narodnoj pesmi
ne treba lična karta

Ako kaže da je narodni
neka narod dođe vamo
jer ja hoću da vidim dozvolu
prijavu i nalog

Ó i ó ai, quando se embebeda o pobre
Ó i ó ai, dizem, olha o borrachão
Ó i ó ai, quando se emborracha o rico
Acham graça ao figurão

Fui com a quadra popular
à procura da restante
quando o polícia de longe
disse: venha aqui um instante

Temos aqui uma outra
não sei se você conhece
desrespeita autoridades
e diz o que lhe apetece

Tem uma rima forçada
e palavras estrangeiras
e semeia a confusão
entre as outras prisioneiras

Se for sua, leve-a já
que é pior que erva daninha
olhe bem para ela: é sua?
olhei bem para ela: é minha!

Ó i ó ai, nós queremos é justiça
Ó i ó ai, e dinheiro para o bife
Ó i ó ai, e não esta cobóiada
em que é tudo do xerife

Sérgio Godinho

Oj li olaj, kad se siroma napije
Oj li olaj, kažu vidi pijanduru
Oj li olaj, kad se bogataš napije
Svima je to zabavno

Pošao sam s narodnim kadrilom
da tražim ostale
kad mi pandur iz daleka
reče: dođi vamo ti na čas

Imamo ovde još jedan
ne znam da li ga poznaješ
ne priznaje nikakvu vlast
i priča šta god mu dune

Služi se forsiranom rimom
koristi strane reči
širi pometnju
među drugima

Ako je tvoj, vodi ga odmah
jer je gori od najgoreg korova
pogledaj ga dobro: je li tvoj?
dobro ga pogledah: moj je!

Oj li olaj, hoćemo pravdu
Oj li olaj, i pare za šniclu
Oj li olaj, a ne ovaj kaubojac
u kojem je šerif glavni dasa

Prepev Jasmina Nešković i Jovan Tatić

O PRIMEIRO DIA

A princípio é simples, anda-se sozinho
passa-se nas ruas bem devagarinho
está-se bem no silêncio e no borborinho
bebe-se as certezas num copo de vinho
e vem-nos à memória uma frase batida
hoje é o primeiro dia do resto da tua vida

Pouco a pouco o passo faz-se vagabundo
dá-se a volta ao medo, dá-se a volta ao mundo
diz-se do passado, que está moribundo
bebe-se o alento num copo sem fundo
e vem-nos à memória uma frase batida
hoje é o primeiro dia do resto da tua vida

E é então que amigos nos oferecem leito
entra-se cansado e sai-se refeito
luta-se por tudo o que se leva a peito
bebe-se, come-se e alguém nos diz: bom proveito
e vem-nos à memória uma frase batida
hoje é o primeiro dia do resto da tua vida

Depois vêm cansaços e o corpo fraqueja
olha-se para dentro e já pouco sobeja
pede-se o descanso, por curto que seja
apagam-se dúvidas num mar de cerveja
e vem-nos à memória uma frase batida
hoje é o primeiro dia do resto da tua vida

Enfim duma escolha faz-se um desafio
enfrenta-se a vida de fio a pavio
navega-se sem mar, sem vela ou navio
bebe-se a coragem até dum copo vazio

PRVI DAN

U početku je lako, hodimo sami
prolazimo ulicama nogu pred nogu
prijaju nam i žamor i tišina
pijemo ubeđenja iz čaše vina
a jedna otrcana fraza po glavi nam se mota
danас je prvi dan ostatka tvog života

Malo pomalo, korak nam postaje plah
upoznajemo svet, upoznajemo strah
dok za prošlost kažu da je otišla u prah
iz čaše bez dna ispijamo novi dah
a jedna otrcana fraza po glavi nam se mota
danас je prvi dan ostatka tvog života

A onda nam prijatelji nude konak
udeš umoran, a izadeš lak
borimo se za sve što nam je srcu milo
pije se, jede, a neko kaže: nazdravlje ti bilo
a jedna otrcana fraza po glavi nam se mota
danас je prvi dan ostatka tvog života

A zatim naiđe umor i iznurenio telo
pogledamo u sebe, ništa više nije celo
vapimo za počinkom, ma koliko kratak bio
ali u moru piva sve se sumnje utope
a jedna otrcana fraza po glavi nam se mota
danас je prvi dan ostatka tvog života

Ali svaki izbor novi izazov doda
gazimo kroz život od kolevke do groba
plovimo po suvom, bez jedra i broda,
sa dna prazne čaše izvire sloboda

e vem-nos à memória uma frase batida
hoje é o primeiro dia do resto da tua vida

E entretanto o tempo fez cinza da brasa
e outra maré cheia virá da maré vaza
nasce um novo dia e no braço outra asa
brinda-se aos amores com o vinho da casa
e vem-nos à memória uma frase batida
hoje é o primeiro dia do resto da tua vida.

Sérgio Godinho

a jedna otrcana fraza po glavi nam se mota
danasm je prvi dan ostatka tvog života

A utom vreme žar pretvara u prah
i posle oseke nailazi neka nova plima
rađa se novi dan i na rukama nova krila
nazdravljamo ljubavima gutljajima domaćeg vina
a ona otrcana fraza po glavi nam se mota
danasm je prvi dan ostatka tvog života.

Prepev Jasmina Nešković i Jovan Tatić

OS VAMPIROS

No céu cinzento
Sob o astro mudo
Batendo as asas
Pela noite calada
Vêm em bandos
Com pés de veludo
Chupar o sangue
Fresco da manada

Se alguém se engana
Com seu ar sisudo
E lhes franqueia
As portas à chegada

Eles comem tudo
Eles comem tudo
Eles comem tudo
E não deixam nada

A toda a parte
Chegam os vampiros
Poisam nos prédios
Poisam nas calçadas
Trazem no ventre
Despojos antigos
Mas nada os prende
Às vidas acabadas

São os mordomos
Do universo todo
Senhores à força
Mandadores sem lei

VAMPIRI

Na olovnom nebu
Ispod nemog svoda
Uz lepet krila
Kroz noć tihu
Nečujnog hoda
U jatima stižu
Da se napiju sveže
Krv našeg stada

Ako nekog i zavara
Njihov izgled pitom
Pa im otvori širom
Svoje teške dveri

Poješće sve
Poješće sve
Poješće sve
Da ne ostane ništa

Vampiri naleću
Sa svih strana
Sleću na krovove
Na pločnike sleću
Nose u sebi
Otpatke stare
Al' nimalo ne mare
Za živote dokončane

Oni su upravnici
Cele vaseljene
Silom gospodari
Ne poštuju ništa

Enchem as tulhas
Bebem vinho novo
Dançam a ronda
No pinhal do rei

Eles comem tudo
Eles comem tudo
Eles comem tudo
E não deixam nada

No chão do medo
Tombam os vencidos
Ouvem-se os gritos
Na noite abafada
Jazem nos fossos
Vítimas dum credo
E não se esgota
O sangue da manada

Se alguém se engana
Com seu ar sisudo
E lhes franqueia
As portas à chegada

Eles comem tudo
Eles comem tudo
Eles comem tudo
E não deixam nada

José Afonso²

² poznatiji kao Zeka Afonso (1929 – 1987). Najpoznatiji stvaralac autorske muzike u Portugalu i jedan od najvećih svetskih kantautora. Njegova pesma „Grandola Vila Morena“ postala je simbol Revolucije karanfila 25. aprila 1974.

Pune spremišta
Mlado vino piju
Ludo kolo viju
U carskom perivoju

Poješće sve
Poješće sve
Poješće sve
Da ne ostane ništa

Na dno straha
Padaju žrtve
Razležu se krici
U gluvoj noći
U jamama leže
Naivni zanesenjaci
Nepresušan izvor
Krv našeg stada

Ako nekog i zavara
Njihov izgled pitom
Pa im otvori širom
Svoje teške dveri

Poješće sve
Poješće sve
Poješće sve
Da ne ostane ništa

Prepev Jasmina Nešković i Jovan Tatić

O SERŽIJU GODINJU

Pevač, kompozitor, pisac (književnosti za odrasle i decu), pozorišni i filmski glumac, reditelj, Seržio Godinjo je, kao što kaže u jednoj od svojih kultnih pesama, pravi „čovek sa sedam instrumenata“. Ipak, u zavidnoj umetničkoj karijeri koja traje preko četrdeset godina, njegov pevačko-kompozitorski rad je ono čime je zasluzio status ikone koja oko svojih pesama okuplja generacije različitih uzrasta, iskustava i stremljenja.

U neprevaziđenoj kolekciji pesama koje je napisao i snimio, počevši od svog prvog albuma 1971. godine, nalaze se i neki od najvećih klasika vokalne muzike na portugalskom jeziku nastalih u poslednjih 50 godina, te prenošenih od usta do usta i sa generacije na generaciju – uspeh koji je malo koji portugalski muzičar postigao.

I pored svega, ovaj muzičar, zaslужan za neke od bisera poezije na portugalskom pisane za vokalno izvođenje, neko je ko, uprkos nepresušnoj umetničkoj radoznalosti, nikada nije mislio da će izgraditi tako dugu muzičku karijeru. Iako je kao dete stekao muzičko obrazovanje u Portu, gde se rodio 1945. godine, odlučio je da se u daljem školovanju posveti psihologiji, otišavši u Švajcarsku kako bi studirao kod legendarnog Žana Pijažea. Međutim, vrlo brzo je uvideo da je njegova budućnost u umetnosti i napustio psihologiju, a kako nije mogao da se vrati u Portugal – gde bi bio primoran da služi vojni rok – otišao je u Francusku, gde je prisustvovao dešavanjima za vrema protesta 1968. godine.

Baš u Francuskoj se Seržio Godinjo ozbiljnije posvetio pesmi, i to u pauzama tokom dvogodišnjeg pozorišnog angažmana na mjuziklu „Kosa“ u pariskoj produkciji. Njegov dar za kompoziciju i pisanje tekstova razvijao se u egzilu u Ženevi i Parizu. U francuskoj prestonici su mu od presudnog značaja bili kontakti sa kolegama umetnicima koji su takođe pobegli od Salazarovog režima, kao što su Luiš Silija, Izabel Alveš Košta i Žoze Mario Branko.

Upravo je Branko otkrio Seržija Godinja, pozvavši ga da napiše muziku za četiri pesme na njegovom albumu „Mudam-se os Tempos, Mudam-se as Vontades“³ (Menjaju se vremena, menjaju se težnje), i skrenuo pažnju na njegovo ime produkcijskoj kući Sassetti, koja mu je 1972. godine objavila album prvenac „Os sobrevientes“ (Preživeli). U to vreme i dalje je zvanično zarađivao za hleb radom u pozorištu, igrajući u raznim trupama sa kojima je boravio u Holandiji i Kanadi; tokom tog perioda izdao je i drugi album „Pré-Histórias“ (Praistorije), 1973. godine.

25. aprila 1974. godine, kada je Revolucija karanfila okončala poluvekovnu diktaturu u Portugalu, Seržio Godinjo je bio „miran“ kako on sam kaže, govoreći kao što peva i uvek se poigravajući rečima. U Vankuveru, na zapadnoj obali Kanade, primio je prve vesti o trenutku koji je označio početak promene jedne epohe. Vratio se u Portugal i potpuno se posvetio muzici, iako sa povremenim izletima u pozorišnu i filmsku glumu.

Međutim, uprkos sveprisutnosti „revolucionarne pesme“ u periodu neposredno nakon 25. aprila, kantautor se jasno udaljava od pamfletske muzike nekih svojih savremenika, ne gubeći pritom obeležja društvene kritike u mnogim pesmama, rame uz rame sa drugim opštim mestima.

Njegovu diskografiju, koja obuhvata skoro pola veka čini 20 delova slagalice u stalnoj (re)konstrukciji – pored novih pesama koje ne prestaje da piše, i stare dobijaju druge živote sa novim muzičkim aranžmanima, često kao plod saradnje sa veoma različitim muzičarima od kojih su mu neki saučesnici u zvuku, dok su neki drugačijeg muzičkog senzibiliteta, raznih generacija, od svojih savremenika pa do novih glasova u usponu. Lista umetnika i bendova sa kojima su se njegove pesme mešale nesaglediva je: kantautori Žoze Mario Branko, Faušto Bordalo Diaš, Vitorino i Žorž Palma; mnoga velika imena portugalske rok i pop porodice

³ Stih Luiša de Kamoiša, epskog pesnika koji je živeo u XVI veku

gde se ističu Kla, Elder Gonsalveš, Manuela Azevedo, Ruj Velozo, Štuš & Pontapeš, David Fonseka; hip-hoperi iz grupe Da Vizel; fadisti Kamane i Karloš du Karmo, kao i jedinstvena Tereza Salgejro, čuvena vokalistkinja sastava Madredeuš; brazilci Kaetano Velozo i Milton Našimento, ikone tropikalizma; Zeka Balejro i reper Gabrijel Pensador, takođe brazilci; zelenortski muzičar Tito Pariš; kao i Lisabonski gajdaši, istaknut sastav među imenima world music scene poreklom iz Portugala.

U ovom trenutku Seržio priprema specijalni koncert sa Džez orkestrom iz Matozinjoša koji će, igrom slučaja, takođe nastupiti u Beogradu ove godine.

Pozorište je još jedan fado kojem se uvek vraća. Poslednji put stao je na scenu 2008. godine kada je igrao u predstavi Žozea Marije Vijejre Mendeša po scenariju Žorža Silve Mela, pod nazivom „Gde ćemo da živimo?“ u čijem naslovu je pitanje iz stiha pesme Žozea Afonsa. „More je tako veliko / i svet tako širok / lepa Marijo / gde ćemo da živimo“. Na to pitanje Seržio Godinjo ima barem jedan odgovor u stihovima pesme „Biti ili ne biti“: „uvek biti siguran u nedoumice (...) uvek biti spretan u onome što radiš (...) uvek imati jasnu fabulu (...) uvek imati samopouzdanje ptice (...) uvek imati sigurnost muzike“.

**SERŽIO GODINJO
NUNO RAFAEL
ŽOAO KARDOZO**

**Studio 6 Radio Beograda
Festival Todo Mundo 2016**

19. april 2016.